

Digitális állampolgárság - digitális banki ügyintézés:

a Magyar Bankszövetség digitalizációs javaslatai

A Bankszövetség digitalizációs javaslatainak¹ célja annak bemutatása, hogy milyen intézkedésekkel tehető hatékonyabbá a hitelezési gyakorlat Magyarországon. A Bankszövetség munkacsoportjai által kidolgozott javaslatok megvalósítása esetén egy sztenderd lakáshitel-igénylés átfutási ideje 15 napról akár 15 percre lenne csökkenthető. A folyamatok átalakítása a további banki termékek és szolgáltatások igénybevételét is egyszerűsítene, növelné a hazai bankok nemzetközi versenyképességét, továbbá támogatná a fogyasztáslapú gazdasági növekedést. A javaslatok kidolgozásakor azokat a nemzetközi jó gyakorlatokat és hazai kezdeményezéseket gyűjtöttük össze, amelyeket megvalósítva nem csak regionálisan versenyképes, hanem a világ élmezőnyébe tartozó jelzáloghitelezési folyamat alakítható ki.

A digitális
jelzáloghitelezés
feltételei

A digitális fogyasztási
hitelezés feltételei

A banki szolgáltatásokhoz
való digitális hozzáférés feltételei

Hogyan válhat lehetségessé a szinte azonnali lakáshitel-igénylés?

A banki folyamatok digitalizációját célszerű a banki alapszolgáltatásoknál elkezdni, majd a kevésbé összetett hiteltermékeken át eljutni a legkomplexebb folyamatot igénylő lakáshitelekig. Ebben a piramisszerűen egymásra épülő modellben az elejétől a végéig (end-to-end) digitalizált jelzáloghitelezésről akkor beszélhetünk, ha szintenként megvalósulnak a digitális hozzáférés alapfeltételei.

I. A banki szolgáltatásokhoz való hozzáférés feltételei

1. Javasolt hatékony és ingyenes ügyfél-azonosítási folyamat kialakítása

A banki ügyintézés versenyzőkésebbé és ügyfélbarátabbá tudná tenni a számos országban sikeresen alkalmazott teljeskörű, díjmentes központi ügyfélazonosítás, melyet a banki folyamatokba építetten célszerű megvalósítani. Ehhez a nemzetközi jó gyakorlatok közül az ukrán és skandináv példák egyaránt jó alapul szolgálnak.

Bulgária, Ukrajna, Észtország, Dánia, Norvégia, Belgium²

2. Javasolt az ügyfeladat-változások nyomon követésének egyszerűsítése

A személyes adatok (pl. lakcím, személyigazolvány szám) változásának banki bejelentése időigényes adminisztratív folyamat. A változások nyomon követésében segítséget nyújthat a telekommunikációs cégek és közműszolgáltatók által már használt Adatváltozás Kezelési Szolgáltatás (AVSZ) - vagy egy ezzel egyenértékű, opt-out elven működő kormányzati szolgáltatás - bevezetése a pénzügyi szektorban. Emellett a bankok számára kockázatmentes szempont, hogy az ügyfelekkel való kapcsolattartáshoz szükséges valamennyi adat (így a lakcím mellett a telefonszám és az e-mail cím) folyamatosan, még az ügyfelek fizetési nehézségei esetén is a rendelkezésre álljon.

Finnország

3. Az elektronikus szerződéskötés és az elektronikus aláírás a digitális állampolgárság alapkövei

A hazai és nemzetközi példákra alapuló bankszövetségi javaslat, hogy a digitális állampolgársághoz kapcsolódó digitális adattárca alkalmazása minden állampolgár számára automatikusan, külön hivatali

ügyintézés nélkül legyen hozzáférhető. Javasolt továbbá, hogy olyan elsősorban mobil- és felhőalapú elektronikus aláírási megoldás kerüljön kialakításra, amelynek használatához nem szükséges külön eszköz (pl. kártyaolvasó) telepítése.

Észtország, Litvánia, Finnország, Dánia, Belgium

4. Javasolt a papír alapú kommunikáció digitális útra terelése

A hitelintézetek és ügyfelek közötti tértivevényes postai úthoz kötött kommunikáció digitális útra terelése a hitelintézetek azonosított elektronikus csatornáin keresztül javasolt, kialakítva a kézbesítésre ("kézbesítési fikció") vonatkozó szabályozást is, hasonlóan az állam - állampolgár közötti viszonyban jelenleg is elérhető jogi előírásokhoz.

Szlovénia, Dánia, Norvégia, Finnország

II. A digitális fogyasztási hitelezés feltételei

5. Javasolt a valós idejű, teljeskörű jövedelem adatbázishoz való hozzáférés biztosítása

A munkáltatói jövedelem igazolás beszerzési és ellenőrzési folyamata az ügyfelek és a bankok számára is többlépcsős, papír alapú és hosszadalmas adminisztratív folyamatot jelent. Ahhoz, hogy a bankok az ügyfél kockázati profiljához leginkább igazodó hitelajánlatot tudjanak nyújtani, elengedhetetlen a hitelfelvevő valós jövedelmi adatainak pontos ismerete. A Jövedeleminformációs Rendszert (JIR) optimális megoldás lehetne, amennyiben előzetes hozzájárulás alapján, de további ügyfélinterakció nélkül kérdezhetnék le a bankok a jövedelmi adatokat, és a kérelmet megelőző 2 hónapot is lefedő aktuális adatokat tartalmazná az adatbázis.

Románia, Egyesült Királyság, Norvégia, Finnország, Svédország

6. Javasolt a hitelbírálatot támogató adatkörök bővítése

A FinTech és BigTech cégek mára több és részletesebb adattal rendelkeznek az ügyfeleik fizetési szokásait illetően, mint amelyekhez a bankok hozzáférhetnek, így akár pontosabb hitelbírálati folyamatot alakíthatnak ki. Az adatok szélesebb köréhez való hozzáférés segítségével a bankok pontosabban állapíthatnák meg az ügyfelek kockázati karakterét, ezáltal személyre szabott és jellemzően olcsóbb hitelt ajánlhatnának.

Németország, Csehország, Bulgária, Szlovénia

7. Javasolt a kötelező pozitív KHR bevezetése

A kötelező, általánosan hozzáférhető pozitív hitelnyilvántartás bevezetése a hitel ügyintézési folyamat gyorsításával és a pontosabb kockázatértékelésből fakadó előnyök révén támogatná a gazdasági növekedést, javítaná Magyarország nemzetközi versenyképességét.

Németország, Szerbia, Románia, Szlovénia, Norvégia

III. A digitális és fenntartható jelzáloghitelezés feltételei

8. Javaslat az új ingatlan-nyilvántartási eljárás optimális kihasználására

Az elektronikus ingatlan-nyilvántartási folyamat áttörést hozhat a lakáshitelezés terén, amennyiben a jelzálogjog bejegyzésre néhány másodperc alatt kerül sor. Azonban az új eljárás a kötelező jogi képviselet miatt többlet erőforrást igényel a bankoktól. Az ebből eredő adminisztráció és költségnövekmény elkerülése céljából javasolt megfontolni a hatályos szabályozás fenntartását és lehetővé tenni, hogy kérelmet jogi képviselő közreműködése nélkül a bankok kijelölt munkavállalói készíthessék el és nyújthassák be.

Egyesült Királyság, Norvégia, Dánia, Svédország

9. Javaslat a statisztikai értébecslés szélesebb körű alkalmazására

Magyarországon az EU egyik legprogresszívebb szabályozása alakult ki azzal, hogy hitelnyújtás esetén is alkalmazhatóvá vált a statisztikai módszertan az ingatlanok értékének meghatározására. Az időigényesebb helyszíni szemlés értébecslésnél gyorsabb és rugalmasabb módszer rövid idő alatt az

ügyfelek által kedvelt megoldássá vált. A statisztikai módszer alkalmazási körének bővítése céljából javasolt, hogy jelenlegi 60%-os hitelbiztosítéki érték helyett a piaci érték 60%-át ne haladhatta meg a kitettség hitelkérelem elbíráláskori értéke.

Németország, Hollandia, Dánia

10. Javasolt az elektronikus, egységes közhiteles nyilvántartáson alapuló azonnali végrehajthatóság biztosítása

Célszerű megvizsgálni egy digitális nyilvántartási rendszer kialakításának lehetőségét, amely a mostaninál idő- és költséghatékonyabban biztosítaná a követelések nyilvántartását és a jogérvényesítést. Ezt a célt egy a hitelbiztosítéki nyilvántartáshoz hasonló rendszer felállítása támogathatja, amely egyben a hitel jogviszonyhoz kapcsolódó

nyilvántartásaként funkcionálna.

Továbbá rövidtávon megvalósítható versenyképességjavító lépésként javasoljuk a támogatott hiteleknek már alkalmazott okiratminták kiterjesztését a piaci hitelekre.

Dánia, Finnország, Svédország, Norvégia

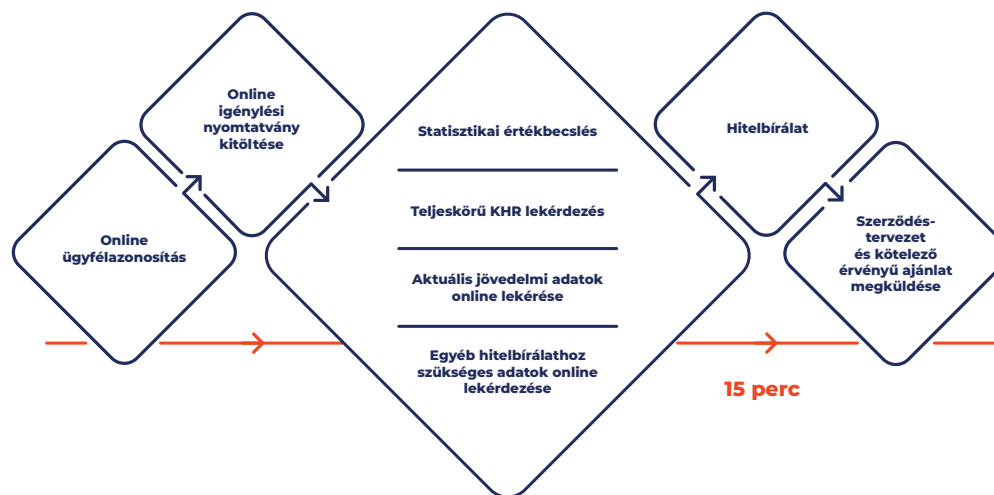
11. Javasolt az ingatlanok energetikai adataihoz való ingyenes hozzáférés biztosítása

Az energetikai átállást támogató zöld hitelezés elterjedésének előfeltétele az energetikai adatokhoz való széleskörű hozzáférés. Ennek érdekében javasolt a lakóingatlan állomány energetikai szempontból legjobb 15%-ának központi meghatározása, és az energetikai tanúsítványokhoz való ingyenes hozzáférés biztosítása.

Olaszország, Spanyolország, Svédország, Dánia

Az előzőekben bemutatott javaslatok megvalósítása esetén egy sztenderd lakáshitel-igénylés időigénye egy előzetesen megfelelően tájékozódó, tudatos fogyasztó esetén akár 15 percre csökkenthető. Az alábbiakban látható a javaslatok teljesülése esetén megvalósítható digitális lakáshitel-igénylés folyamatábrája:

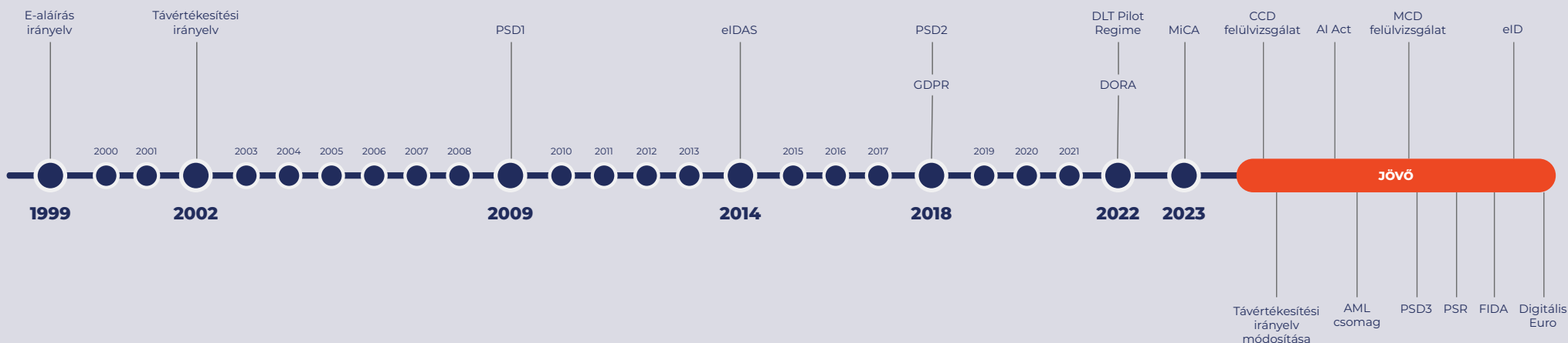

A Bankszövetség partner a digitalizációt érintő EU-s jogalkotás támogatásában

Az elmúlt években egyre hangsúlyosabb EU-s jogalkotási témává vált a digitalizáció, illetve a banki szolgáltatásokhoz való digitális hozzáférés szabályozása.

Már most látható, hogy a 2024-es magyar elnökség idejére több, a bankszektor működését jelentősen érintő jogalkotási akta esik:

- **Payment Services Package (PSD3, PSR)**
- **Framework for Financial Data Access (FIDA)**
- **AML Csomag**
- **A mesterséges intelligencia szabályozása (AI Act)**
- **Digitális Euró**

Mit hozhat a jövő?

A technikai fejlődés és az ezzel párhuzamosan változó fogyasztói szokások a bankokat is folyamatos adaptációra és innovációra ösztönzik, ezért célszerű már most áttekinteni a hitelezési folyamatok lehetséges jövőbeli fejlődési irányait.

1. A personalizáció és a mesterséges intelligencia növekvő szerepe

Az ügyfelek egyre növekvő „digitális lábnyomából” kinyerhető - elsősorban az online vásárlásokhoz kapcsolódó - adatok hozzájárulhatnak a még pontosabb és személyre szabottabb hitelbírálati megoldások kialakításához, korábban nehezebben hitelezhető rétegek válhatnak ezáltal finanszírozhatóvá. A mesterséges intelligencia szerepe a kiberbiztonság terén is számottevő lehet, az ilyen jellegű kiberbiztonsági rendszerek ugyanis képesek lesznek alkalmazkodni és tanulni az elkövetői mintákból, ezzel hatékonyabbá téve az ilyen típusú visszaélések észlelését és megelőzését.

2. Az innovatív szerződéskötési megoldások (pl. videobank, internetbank) térnyerése

A hazai lakosság pénzügyi tudatosságának fejlődése esetén javasolt megvizsgálni annak a lehetőségét, hogy a szerződéskötésre is az online térben, biztonságos banki csatornán keresztül (pl. videobankon, vagy internetbankon keresztül) kerüljön sor.

3. Az okosszerződések forradalmasíthatják a hitelezést

A blokklánc alapú megoldások beépítése a banki működésbe erősítheti a lakáshitelezési folyamat biztonságosságát, transzparenciáját és hatékonyságát. A sokak szerint forradalmi okosszerződések alapjaiban alakíthatják át a szerződések előkészítésével, megkötésével és tárolásával kapcsolatos folyamatokat.

4. Az okosszemüvegek és a virtuális bankfiókok megtörhetik a mobileszközök primátusát

A mesterséges intelligencia alapú szolgáltatások elterjedése a pénzügyi szolgáltatások terén elkerülhetetlen. A fejlesztések iránya ezen a téren a beszéd és gesztus alapú kommunikációt helyezi előtérben, ami együtt járhat a jelenleg legelterjedtebb érintőképernyős eszközök (mobiltelefon, tablet, okosóra) háttérbe szorulásával.

